

Plan mot kränkande behandling för Herrgårdens förskola, Alingsås kommun

Planen beskriver det kontinuerliga arbetet med förebygga och åtgärda all form av diskriminering, trakasserier och kränkningar samt främja likabehandling. Planen baseras på de bestämmelser som skollag och diskrimineringslag anger.

Typ av styrdokument: Riktlinje

Beslutande instans: Rektor

Datum för beslut: 2021-11

Diarienummer: 2021.365 BUN

Gäller för: Herrgårdens förskolan

Giltighetstid: Verksamhetsår 21/22

Revideras senast: Ny plan upprättas varje år

Dokumentansvarig: Rektor

Läroplan, Lpfö 18

“Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor.”

“Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.”

Grundläggande värden, Lpfö 18

Arbetslaget ska samverka i arbetet med aktiva åtgärder för att förebygga diskriminering och kränkande behandling,

Normer och värden, Lpfö 18

Vision

På Herrgårdens förskola ska inget barn bli diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling.

Förklaring av centrala begrepp i planen

Barnkonventionen

Barnkonventionen är svensk lag och viktig utgångspunkt i arbetet med denna plan. I barnkonventionen artikel 2 slås fast: Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Kränkande behandling

Definitionen av kränkande behandling utgår från skollagen (6 kap 3 §) och avser ett uppträdande, som utan att vara diskriminering, kränker ett barns/elevs värdighet. Det kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller slag och sparkar. Kränkningarna kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkningar kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. Om det sker upprepat brukar det även kallas *mobbning*. Bedömningen görs utifrån omständigheterna i varje enskilt fall. Ofta kan det vara uppenbart att exempelvis en spark eller ett slag är kränkande behandling. Ibland är det dock svårare att bedöma, till exempel om det rör sig om utfrysning.

Diskriminering

Definitionen av diskriminering utgår från diskrimineringslagen och kan kortfattat beskrivas att någon missgynnas eller kränks. Missgynnandet eller kränkningen ska

ha samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsidentitet (vilket kön du känner dig som) och könsuttryck (hur du väljer att uttrycka ditt kön genom exempelvis kläder och frisyrier), etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning (till exempel ateism, islam, judendom), sexuell läggning, funktionsnedsättning (till exempel allergi, adhd eller synskada) samt ålder. Enligt diskrimineringslagen kan diskriminering ske genom sex olika former av diskriminering: direkt diskriminering, indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och sexuella trakasserier, instruktioner att diskriminera.

Trakasserier och sexuella trakasserier

Kränkningar benämns trakasserier om de har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna: Trakasserier kan också ske om de är av sexuell natur, då kallas de *sexuella trakasserier*. Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade.

Ansvar

Rektor är ansvarig för att det varje läsår upprättas en plan mot kränkande behandling och att den förankras hos personalen. All personal på förskolan har ansvar för att känna till och följa planen samt agera där man misstänker eller upptäcker diskriminering eller annan form av kränkande behandling. All personal ska ha ett normkritiskt förhållningssätt och ansvarar för att medvetandegöra planen hos barnen samt ansvarar för att rutinerna i planen följs.

Förskolans kontinuerliga hälsofrämjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg miljö i förskolan och förstärka respekten för allas lika värde. Det är ett arbete som riktas till alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Här följer en beskrivning av hur samtlig personal kontinuerligt arbetar främjande och förebyggande på vår förskola.

Pedagoger arbetar kontinuerligt med "Giraffspråket" så att barnen kan lära känna sina egna känslor och sätta ord på vad de känner. På olika sätt får barnen träna på att bli tydliga med sina känslor och de får lära sig att hantera och ta ansvar för sina känslor och handlingar genom de olika stegen i "Giraffspråket". Pedagoger hjälper barnen att försöka se möjligheter istället för hinder och uppmuntrar och fokuserar på det som fungerar bra. Pedagoger betonar känslornas betydelse för den empatiska utvecklingen.

- Vad är det jag ser eller hör?
- Vad är det jag känner?
- Vad behöver jag?
- Vad vill eller önskar jag?

Giraffspråket är en stående punkt på våra gemensamma Herrgårdsmöten. Vid dessa tillfällen har pedagoger möjlighet att diskutera konkreta situationer, hur vi kan ha användning och tänka kring giraffspråket i vardagen på förskolan. Nyanställd personal introduceras vid anställningens start i vad arbetet med giraffspråket innebär.

I arbetet med hur barn och vuxna är mot varandra och allas lika värde använder vi oss av "Herrgårdens ha det bra regler" som pedagoger presenterar för barnen varje höst vid temastart. Dessa regler har barnen hjälpt till att ta fram och de finns med som hjälp för barnen att fundera kring hur barn och vuxna ska vara mot varandra för att alla ska må så bra som möjligt.

Herrgårdens ha-det-bra-regler

Vi ska vara snälla mot varandra och säga snälla saker till varandra.

Vi ska ta hand om, trösta och hjälpa varandra.

Vi ska dela med oss och turas om.

Våga tala om vad du känner och vad du vill

Våga fråga: -om du behöver hjälp, - om du vill låna en leksak, - om du kan vara med och leka.

Om något barn har skadat sig och behöver hjälp, hämta alltid en pedagog.

Viktigt att alla har någon att leka med.

Viktigt att leka, skratta och ha roligt tillsammans.

Pedagoger kartlägger barnens miljöer både genom observationer och samtal för att ta reda på om det finns platser eller situationer här på förskolan där barnen känner sig otrygga samt hur tillgänglig miljön är för barnen.

På förskolan finns det barn med olika religiös bakgrund och pedagoger för en dialog med vårdnadshavare kring exempelvis specialkost, firanden och besök i kyrkan.

Pedagoger ser till att det finns jämlika alternativ till de barn som av någon anledning har annan kost vid exempelvis fester här på förskolan och försöker i största möjliga mån anpassa så att alla får samma.

Samverkan och förankring av planen

Planen förankras genom samverkan med barn, personal och vårdnadshavare vilket beskrivs nedan.

Barnens delaktighet

Pedagoger kartlägger, analyserar och utformar mål och åtgärder i samverkan med barnen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga och ge synpunkter vid föräldramöten, utvecklingssamtal och daglig kontakt.

Personalens delaktighet

Pedagoger kartlägger, analyserar och utformar mål och åtgärder i samverkan med rektorn, specialpedagog och i samverkan med barnen.

Utvärdering av föregående års prioriterade mål

Planen utvärderas varje år. Här beskrivs vilka åtgärder som genomförts och om de haft någon effekt.

Mål från föregående läsår	Göra toalettbesök mer privata
Aktiva åtgärder	Upplisa vårdnadshavare via arena om passage via ateljén på lilla Herrgården. Ha en vuxen närvarande vid toalettbesök på Hallonet
Resultat	På lilla Herrgården använder inte vårdnadshavare ateljén som passage i lika stor utsträckning. På Hallonet finns vuxen närvaro med i större utsträckning.
Analys	Vi behöver fortsätta med att göra toalettbesöken trygga. Barngrupperna har ändrats och nya barn börjar.

Mål från föregående läsår	Vara mer synliga och utspridda på gården
Aktiva åtgärder	Vi sprider ut oss mer medvetet. Stoppskyltar har satts upp på några ställen.
Resultat	Vi har spritt ut oss mer på gården och på så sätt fått något större överblick.
Analys	Vid utevistelse är oftast två pedagoger ute med ca 20 barn, även om vi cirkulerar finns det många ställen i skymundan där kränkningar kan förekomma då vi befinner oss en bit ifrån.

Mål från föregående läsår	Förebyggande värdegrundsarbete
Aktiva åtgärder	Värdegrundsarbete i dagliga verksamheten
Resultat	Vi ser att barnen gärna hjälper varandra och accepterar varandras olikheter.
Analys	Värdegrundsarbete genomsyrar hela dagen på förskolan och pedagogerna är närvarande i barnens lek och samspel samt stöttar vid behov.

Kartläggning av risker i verksamheten, analys av orsaker samt genomförande av åtgärder

Syftet med en kartläggning är att identifiera risker som ska ligga till grund för planeringen av de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.

Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas utan att diskrimineras av andras normer och föreställningar.

Risker kränkande behandling

Förskolan ska förebygga och förhindra kränkande behandling

Kartläggning av Risker

Stor risk finns för kränkning när barnen vistas utan vuxens närvaro i rum eller skymda vrår. Detta gäller såväl vid vistelse inomhus som utomhus där flertalet skymda ställen finns. Kränkning sker även vid vuxnas närvaro, främst när barnen blir upprörda. Detta gäller främst verbala kränkningar hos de äldre och hos de yngre gäller främst fysisk kränkning som sker i affekt.

Analys

Barn som hamnar i affekt samt testar gränser löper större risk att kränka. Något som har en stor betydelse i dessa sammanhang är barnens mognad och förståelse för handling - konsekvens samt mognad/förståelse för socialt samspel.

Barn kan utsättas för kränkande handlingar i många olika situationer. Det kan finnas tillfällen då pedagoger inte ser eller hör vad som sägs, det är därför viktigt att barnen känner sig trygga med sina pedagoger så att de vågar berätta. Det är även viktigt att pedagogerna försöker ta reda på vad som hänt och hjälper till att reda ut.

Risker identifierade utifrån diskrimineringsgrunderna

I arbetet för att motverka diskriminering är det viktigt att tänka på att arbetet inte handlar om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett *enskilt fall*, utan om att förebygga att barn diskrimineras eller på annat sätt får begränsade möjligheter i förskolan.

Kön

Kartläggning av risker

Förskolan har ett stort upptagningsområde, där det finns en stor sociokulturell spridning, där både traditionell och vidgad syn på könsrollerna finns. Detta kan genomsyra barnens erfarenheter som de tar med sig in i andra sammanhang, vilket kan ge uttryck i verksamheten.

Analys

Genom att bli medveten som vuxen över vårt kulturella och sociala arv som följer med kan pedagoger och barn skapa en ny arena där vi tillsammans kan bryta de förlegade normerna.

Barn kan utsättas för kränkande handlingar i många olika situationer. Det kan finnas tillfällen då personal inte ser eller hör vad som sägs, det är därför viktigt barnen känner sig trygga med sina pedagoger så att de vågar berätta. Det är även viktigt pedagogerna försöker ta reda på vad som hänt och hjälper till reda ut.

Könsidentitet och könsuttryck

Kartläggning av risker

Pedagoger kan använda sig av traditionella uttryck omedvetet, såsom benämning av tex legogubbar, läsa böcker med karaktärer som har traditionella roller tex äventyrslystna pojkar och försiktiga flickor. Detta utan reflektion kring ämnet.

Förskolan har ett stort upptagningsområde, där det finns en stor sociokulturell spridning, där både traditionell och vidgad syn på könsrollerna finns. Detta kan genomsyra barnens erfarenheter som de tar med sig in i andra sammanhang, vilket kan ge uttryck i verksamheten.

Analys

Genom att bli medveten som vuxen över vårt kulturella och sociala arv som följer med kan pedagoger och barn skapa en ny arena där vi tillsammans kan bryta de förlegade normerna.

Barn kan utsättas för kränkande handlingar i många olika situationer. Det kan finnas tillfällen då personal inte ser eller hör vad som sägs, det är därför viktigt barnen känner sig trygga med sina pedagoger så att de vågar berätta. Det är även viktigt pedagogerna försöker ta reda på vad som hänt och hjälper till reda ut.

Etnisk tillhörighet

Kartläggning av risker

Förskolan har ett stort upptagningsområde där det ingår hem med olika etniska tillhörigheter. Detta kan genomsyra barnens erfarenheter som de tar med sig in i andra sammanhang, vilket kan ge uttryck i verksamheten.

Analys

Genom att vi vuxna visar barnen att vi kan vara olika och att verksamheten har ett tillåtande och öppet förhållningssätt till vuxna och barns olikheter, kan verksamheten skapa en trygg arena för barnen att våga vara sig själva fullt ut.

Barn kan utsättas för kränkande handlingar i många olika situationer. Det kan finnas tillfällen då personal inte ser eller hör vad som sägs, det är därför viktigt barnen känner sig trygga med sina pedagoger så att de vågar berätta. Det är även viktigt pedagogerna försöker ta reda på vad som hänt och hjälper till att reda ut.

Religion eller annan trosuppfattning

Kartläggning av risker

Förskolan har ett stort upptagningsområde, där det ingår hem med olika etniska tillhörigheter. Detta kan genomsyra barnens erfarenheter som de tar med sig in i andra sammanhang, vilket kan ge uttryck i verksamheten.

Analys

Genom att vi vuxna visar barnen att vi kan vara olika och att verksamheten har ett tillåtande och öppet förhållningssätt till vuxna och barns olikheter, kan verksamheten skapa en trygg arena för barnen att våga vara sig själva fullt ut.

Barn kan utsättas för kränkande handlingar i många olika situationer. Det kan finnas tillfällen då personal inte ser eller hör vad som sägs, det är därför viktigt barnen känner sig trygga med sina pedagoger så att de vågar berätta. Det är även viktigt pedagogerna försöker ta reda på vad som hänt och hjälper till reda ut.

Funktionsnedsättning

Kartläggning av risker

Då det finns flera barn med funktionsnedsättning undersöks både den fysiska och sociala miljön och anpassas efter barnet.

Analys

Tydliga rutiner på varje avdelning behövs för att säkerställa barnens trygghet. Personalen har uppmärksammat att svårigheter kan uppstå vid brist på ordinarie personal och flertal vikarier eller inga vikarier.

Barn kan utsättas för kränkande handlingar i många olika situationer. Det kan finnas tillfällen då personal inte ser eller hör vad som sägs, det är därför viktigt barnen känner sig trygga med sina pedagoger så att de vågar berätta. Det är även viktigt pedagogerna försöker ta reda på vad som hänt och hjälper till reda ut.

Sexuell läggning

Kartläggning av risker

Förskolan har ett stort upptagningsområde, där det ingår hem med olika familjekonstellationer. Detta kan genomsyra barnens erfarenheter som de tar med sig in i andra sammanhang, vilket kan ge uttryck i verksamheten.

Risk finns att barn kan känna sig utpekade för att deras familj består av exempelvis två mammor, eller att barnet själva inte utforskar sin sexuella läggning.

Analys

Genom att bli medveten som vuxen över vårt kulturella och sociala arv som följer med kan pedagoger och barn skapa en ny arena där vi tillsammans kan bryta de förlegade normerna.

Barn kan utsättas för kränkande handlingar i många olika situationer. Det kan finnas tillfällen då personal inte ser eller hör vad som sägs, det är därför viktigt barnen känner sig trygga med sina pedagoger så att de vågar berätta. Det är även viktigt pedagogerna försöker ta reda på vad som hänt och hjälper till reda ut.

Ålder

Kartläggning av risker

Att personal slentrianmässigt delar upp vad barnen kan/får göra efter ålder. Alla barn är olika och det är av stor vikt att barn erbjuds aktivitet efter individuella förutsättningar.

Analys

Det är viktigt att personalen är medveten om sina val och varför dessa val görs, samt att personalen reflekterar ihop.

Barn kan utsättas för kränkande handlingar i många olika situationer. Det kan finnas tillfällen då personal inte ser eller hör vad som sägs, det är därför viktigt barnen känner sig trygga med sina pedagoger så att de vågar berätta. Det är även viktigt pedagogerna försöker ta reda på vad som hänt och hjälper till reda ut.

Årets prioriterade mål och aktiva åtgärder

Föregående års utvärdering tillsammans med behov förskolan identifierat i sin risk- och kartläggning ligger till grund för årets insatser. Åtgärderna tidsplaneras och genomförs så snart som möjligt.

- Arbeta i mindre grupper
- Lösningssinriktat förhållningssätt

Mål 1	Göra gårdsvistelsen tryggare
Aktiva åtgärder	Vi sprider ut oss mer medvetet, försöka få tillstånd sätta upp staket för att avgränsa och på så vis få större överblick.
När? Ansvarig	Vid utevistelse, lilla herrgården: Lina Stora Herrgården: Anna
Uppföljning	Löpande diskussioner under årets Herrgårdsmöten
Mål 2	Göra toalett områden mer privata
Aktiva åtgärder	Vuxens närvaro vid toalettbesök, stora barn går en och en
När? Ansvarig	Dagligen. Ansvarig på lilla Herrgården Annie, stora Herrgården Johanna
Uppföljning	Månadsvis
Mål 3	Förebyggande värdegrundsarbete
Aktiva åtgärder	Värdegrundsarbete i dagliga verksamheten. Extra vid terminsstart. Aktivt och medvetet arbete med giraffspråket. Pedagogiska diskussioner kring värdegrundsarbete under Herrgårdsmöten.
När? Ansvarig	Dagligen. Alla samma ansvar. Förhållningssätt. Giraffspråket.
Uppföljning	Löpande diskussioner avdelningsvis och på Herrgårdsmöten.

Rutiner för när diskriminering eller kränkande behandling förekommit

Förskolan har en skyldighet att agera så snart någon personal får kännedom om att ett barn känner sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Det är viktigt att det enskilda barnets upplevelse av det inträffade är utgångspunkt för utredningen kring vad som hänt. En utredning bör allsidigt belysa vad som inträffat och analysera orsakerna till händelsen.

Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

Barn- och ungdomsförvaltningen har en gemensamt framtagna rutin samt ärendegång. Den finns tillgänglig här:

<https://alfresco.alingsas.se/share/proxy/alfresco/api/node/content/workspace/SpacesStore/53a9bb56-ebda-425d-9c7c-8433c85614b1/Rutin-kr%C3%A4nkande%20behandling%20191218.pdf?a=true>

Tillvägagångssätt vid misstanke om diskriminering eller kränkande behandling

Syftet med att anmäla och utreda är att säkerställa att kränkningarna upphör. I vissa fall kan ärendet vara utagerat och omhändertaget i utredningsarbetet. I andra fall behöver en handlingsplan upprättas och följas upp. Åtgärderna kan riktas direkt till den som blivit utsatt samt den som kränkt eller vidtas på grupp- och verksamhetsnivå för att förändra strukturer och förhållanden.

- När det finns misstanke om att ett barn blivit utsatt för diskriminering eller kränkande behandling ska alltid en anmälan om kränkande behandling upprättas, en sådan lämnas till rektor.
- Ta reda på vad som har hänt, samtala med den som blivit utsatt och den som har utsatt prata med andra som kan ha sett något. Detta ska ske skyndsamt, helst samma dag som händelsen.
- När en anmälan om kränkande behandling upprättas ska vårdnadshavare alltid meddelas. Efter att en anmälan upprättas ska en utredning påbörjas. I samband med utredningen kan ytterligare samtal vara nödvändiga för att reda ut vad som hänt.
- Rektor ansvarar för utredningen. Anmälan och utredning lämnas alltid till huvudman.

Om personal utsätter barn för diskriminering eller kränkande behandling

Om någon person utsätter ett barn för diskriminering eller kränkande behandling görs även då en anmälan.

Vill du som vårdnadshavare anmäla en kränkning kan du kontakta personalen eller rektor. Alternativt kan du använda blankett som du finner på förskolans hemsida som lämnas till skolans rektor.

Det är rektor som ansvarar för förskolans likabehandlingsarbete. Kontakta rektor om du har frågor.

Telefonnummer till förskolan:

Rektor Anneli Hallén 0322 - 61 64 24

Avdelningar

Hallonet 0734-155044

Smultronet 0702-840563

Björnbäret 0738-608660

Blåbäret 0738-608661

Bilagor

Bilaga - Anmälan om kränkande behandling/diskriminering/trakasserier (lämnas till ansvarig rektor)